Registered at G.P.O., Melbourne, for transmission by Post as a newspaper.

[Library stamp: 23 SEP 1927]

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :
Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :
Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkupono aŭ 30 c. U.E.A. kupono.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 87 (Eighth Year) Melburno *(Melbourne)*, Australio. 10 septembro 1927

DESCARTES LISTENS-IN.

(continued.)

—

While I thus talked Descartes fingered the condensers. Suddenly the loud speaker broke in: "Radio Kopenhagen parolas! Jen novaĵ-bulteno en la lingvo Esperanto. Radio triumfo: Japana raporto informas, ke mesaĝo estas ricevita en Japanlando hodiau de Newark, New Jersey, per radiotelefonio. Jen la unua radia mesaĝo de la Unuigitaj Ŝtatoj al Japanlando venas en internacia lingvo trans 9000 mejloj. Grava parolado pri la Balkana Politiko. La Ĉefministro de Britlando hodiau en la Brita Parliamento diris———" (Radio Copenhagen speaking. Here is the news bulletin in the international language Esperanto:—A radio triumph. A Japanese report informs us that a message has been received in Japan to-day from Newark, New Jersey, by radiotelephony. Thus the first radio message ever sent from the United States to Japan comes in the international language across 9000 miles. —Important speech on Balkan Politics; the Prime Minister of Great Britain to-day in the British Parliament said——"

"It sounded quite well to me, and I think I understand it, although all the words are not from one language. But what is English? Your beautiful tongue is a hotch-potch of Latin, French, Celtic, Scandinavian, Dutch, Italian, Spanish, and German—a melange of some score languages. Can these Esperantists really understand one another? Can their language serve all modern needs? It seems so, otherwise these Danes would not send out news in the tongue."

I was fumbling for an apolegetic reply when Descartes, after looking at the chart of station numbers turned the condensers to Radio Paris. "Ha, here it is again," ejaculated Descartes, "I thought Paris would not be so slow." A voice issued from the loud speaker again after a moment's silence. It announced in French: "This evening M.D——— will give a resume of the history of Esperanto." The philosopher and I settled ourselves comfortably.

"When in 1917 Dr. Zamenhof, the compiler of Esperanto, passed away in sorrow in Warsaw it seemed as though his great work had failed. Would that he could see the movement today, pushed forward irresistibly by the fuller conviction, born of the war, that in mutual sympathy and understanding, fully attainable only by the worldwide use of one simple international language, lies the salvation of the world. Esperanto is now rapidly advancing to its final triumph, and very soon it will be an essential part of education. I congratulate this station on its progressive step in joining those 30 other stations in 12 countries which were in December last broadcasting regular news bulletins in Esperanto

or lessons in the language.

"The movement arose, not in the study of a philosopher, but where the need was most acutely felt. Here is a vivid picture of a scene in Bjelostok, the birthplace of Zamenhof; it is translated from Dr. Edmund Privat's 'Vivo de Zamenhof.' 'An evermoving crowd fills the market square with the loud hum of talk. The scene is a medley of bright color: green shawls of women from the Lithuanian countryside, grey tunics of the soldiers, camel hair cloaks, blue uniforms of Russian officials, white belts, red collars, golden eagles, silver facings . . . . . An altercation commences between some market women and a German buyer. People run up: the curious gather round: gendarmes intervene. The women state their case in the Lithuanian dialect, which the police do not understand. 'Speak in Russian,' growls the officer threateningly, 'not in that jargon. This is a Russian country.' A Pole in the crowd murmers a protest. 'Where is he? That's the man.' He is seized by the gendarmes, while the spectators shudder involuntarily. He is arrested and marched away between crossed bayonets. The villagers keep silence; each Pole honors the martyr with a salute, but the hats of the Germans and Jews are undisturbed. 'Now he will cease to insult us,' mutters a long-bearded Jew. Anger smoulders in the eyes of the Poles: a light of mocking amusement flickers in the eyes of the Russians.

"Such were the conditions into which Ludwig Lazurus Zamenhof was born in the province of Grodno, Poland, in 1859. In it he passed his boyhood, and out of the deep impression so made upon a sensitive and thoughtful nature the great aim of his life arose: to put an end to the confusion of international intercourse. This might not be to do away with war, interracial hatreds and antagonism; but it would be to remove one cause of the unhappy conditions, and that would be indeed no mean accomplishment.

"All through his school days in Bjelostok and his student days in Warsaw University this dream, this hope and resolution, lived on. Every leisure moment was dedicated—secretly, in fear of ridicule—to making the dream come true. There were difficulties—systems tried and discarded after much labor: the acquisition of many European tongues for the purpose of comparative study. Once his father, concerned lest his son's health and professional education should be impaired by undue concentration on the compilation, burned his manuscripts. Yet at last in 1881 the language was ready. Six years of testing followed. In 1886 the young oculist opened a surgery in Warsaw and in the following year, with the help of his fiancee's father, the Rubicon was passed, and there appeared in Russian obscurely born, but destined to world fame, a little book entitled, 'Doctor Esperanto: An International Language. Preface and Complete Textbook for Russians, Warsaw, 1887.'

"Can anything that is of the light, anything of real worth, be lost? Surely not. Somewhere, some time, it finds the seeing eye. Esperanto had intrinsic worth. It was the work of a linguistic genius: it possessed the simplicity that marks man's finest works. More than 200 systems had in the last two centuries or so been proposed to overcome linguistic barriers. They were mostly fantastic or complicated, unnatural, lifeless. It is by the harnessing of Nature's forces that man's greatest achievements come. Zamenhof constructed no new grammar, made no strange new words lacking tradition, arbitrary, like plants without roots. He called in the natural force, the traditions, the associations of the European languages: he took living material to make a living language: his language is not a priori, it is an a posteriori tongue in which the wealth of living material in the best modern languages of Europe is merely simplified and put in order. In a word, Zamenhof harnessed and controlled the natural, living force of existing languages, banished chaos and brought in order and simplicity. The story of its spread is that of most reforms. The world must usually be bludgeoned into its blessings.

"Before the end of 1887 both French and German editions of Zamenhof's work appeared. Progress was slow at first and mainly confined to Russia, France and Germany. An English instruction book was published in 1888, but passed almost unnoticed. The year 1889 brought the first pub-

lication of the first Esperanto gazette, 'La Esperantisto,' a paper conducted and read chiefly by Russians. This paper was quickly prohibited in Russia, because it enjoyed the collaboration of the famous writer and social reformer, Leo Tolstoi, who in advocating Esperanto, said, 'Esperanto truly promises the power of effectual communication between the various races of the earth. . . The sacrifices which every person has to make in learning Esperanto are so small, and the results obtained so immense, that one can hardly refuse to make the effort.' In spite of opposition, in 1892 the first Russian Esperanto Society was founded in St. Petersburg. For a time 'La Esperantisto' (now under the name of 'Lingvo Internacia') was issued from Upsala, in Sweden. By 1902 the language was well established in France, and from that time Paris was the life centre of the gradually spreading Esperanto movement. It is to our quickness to perceive the intrinsic merits of new ideas? Esperanto found noteworthy champions in Marquis de Beaufront, General Sebert, of the French Institute, M. Boirac, the Rector of Dijon University. England was late. Not until 1902 was the first Esperanto society formed there. This was at Keighley, in Yorkshire. But within a year came the London Esperanto Club, and in 1904 the British Esperanto Association was founded.

"For the rest—slowly, steadily it has covered the civilised globe. In 1904 there were 186 societies for the propagation of the language: in 1908, 1266; in 1911, 2016; in 1913, 2300. Then came the war, but today, after a setback, the Universal Esperanto Association has official delegates in 1327 towns, representing 60 different countries. This organisation, which serves all who use Esperanto, has almost 10,000 members. So now in 1926 Esperantists are to be met from Iceland to Tasmania, from Finland to Capetown, from Canada to the Argentine. Who shall estimate its worth to coming generations?"

"Sir," said Descartes, as the voice ceased. "That must be in itself an unparalleled triumph in international organisation. It is the miracle of Whitsun Day."

(The end.)

KRONIKO.

SYDNEY. — Envie pensante pri la jubilea kongresanaro en Danzig festante la XIXan Universalan Kongreson kaj la 40an naskiĝtagon de nia Esperanto-lingvo, Sydney-aj samideanoj, je la 4a aŭgusto, aŭskultis kun granda intereso prelegon de la societa prezidanto, s-ro F. T. Simon, pri la ideo Zamenhofa, ĝia efektiviĝo kaj disvastigo. D-ro Fred J. Williams pritraktis la de si spertitan praktikan flankon en Ĥinujo, kaj s-ro Victor Olsen, alveninte tiun saman tagon el Svedujo, diris kiamaniere Esperanto helpis lin en lia patrujo kaj dumvojaĝe al kaj en Aŭstralio pro nescio de iu ajn alian lingvon krom la gepatra. Pli konvinkaj argumentoj oni ne dezirus por ilustrii la firman bazon de la helplingvo Esperanto.

La sekvantan semajnon, membroj de la societo estis gramafone instruitaj en elparolmaniero per konataj "Linguaphone" diskoj pruntitaj kaj klarigitaj de s-ro H. Davies. La eksperimento bone sukcesis, ĉar poste oni rimarkis kelkaj anoj praktikante la ruladon de la litero "r"—kutima malfacilo de angle parolantoj.

Pastro Seriŝev okupis la estradon je la 18a aŭgusto, parolante pri Japanujo. Kiel ĉiam, li tenis la atenton ĝis la fina vorto pentrante facile komprenigan bildon de tiu progresema popolo, inter kiuj la parolanto vivis 2½ jarojn. Amaso da libroj kaj presaĵoj eldonitaj en Japanujo konfirmis la eldiron, ke nia lingvo rapide progresas en la "Lando de la Leviĝanta Suno."

Profitante per vizito de du neangle parolantaj Esperantistoj, aro da lokaj samideanoj kaj du el Newcastle, N.S.W. dufoje renkontis en la Botanika Ĝardeno ĝuante gajan interbabiladon.

Radio-stacio 2FC. permesis D-ron F. J. Williams disaŭdigi priesperantan paroladon dum la posttagmezo de la 17a. pasinta.

Finante la monaton kun kutima dancado, kiun pli ol 50 personoj ĉeestis, s-ro K. Kendor amuzigis la ĉeestantaron per lertaj mistikaĵoj, s-ro A. Jamieson per kantoj, D-ro Williams kaj s-ro D. Healy per deklamoj, kaj bonaj manĝaĵoj kun taso da teo ebligis ĉiujn kontente hejmeniri.

Gazetraportoj aperis en "Daily Guardian" (2/8/27), "Daily Telegraph News Pictorial" (6/8/27), tion of the famous writer and social "Sydney Morning Herald (10 & 12/8/

27), kaj "Bulletin," sed neniu vorto pri la kongreso en Danzig.

Syllabus: September, 1927, to January, 1928:—Sept. 1, Progressive competitions, Members; Sept. 8, "The Development of Sport," Mr. V. Rutland; Sept. 15, World Wide Correspondence, Members; Sept. 22, "Giordano Bruno," Mr. D. Calman; Sept. 29, Social Evening; Oct. 6, "The Brotherhood of Man," Mr. E. A. Pryke; Oct. 13, Esperanto Melodies, Members; Oct. 20, 'Finland and Esthonia (illustrated), Mr. A. Auwart; Oct. 27, Conversazione; Nov. 3, "Ancient Egypt," Mr. H. Torr; Nov. 10, Dramatic Performance arranged by Miss V. Fairfield; Oct. 17, "Siberian Reminiscences," Mr. I. Serisheff; Nov. 24, Dance; Dec. 1, "The Inca Civilisation," Mr. A. Jamieson; Dec. 8, Examinations; Nov. 15, Zamenhof Celebration; Dec. 22 and 29, Vication; Jan. 5, Play Reading arranged by Mr. H. Davies; Jan. 12, Half-yearly Meeting; Jan. 19, "Experiences of a U.E.A. Delegate," Mr. L. E. Pfahl; Jan. 26, Amusement Night.

BRISBANO. — Rezulte de la radioparolo de doktoro F. J. Williams la klubo ankoraŭ ciam ricevas petojn por informoj pri la lingvo, kaj kelkaj personoj aliĝis al la kurso.

Tre ĝuata riverfesto en sabato 20 aŭgusto, en motorŝipeto de sinjoro Oskar Roseniedar, kiu sindone metis ĝin al la dispono de la klub— kaj kurs-anoj, kaj, ĝin direktis tra la belaĵoj de la Brisban-rivero. La klubo esprimas sian dankon al sinjoro Rosenieder kaj lia afabla fratino.

La 23 julio okazis festo en la domo de la agema sekretariino, fraŭlino Carrick, kun loterioj kaj muziko. Per la loterioj oni gajnis havindan monsumon por helpi la kason de la klubo.

La klubo bedaŭras la perdon de sia prezidanto, sinjoro Staines, kiu pro premo de oficialaj okupoj ne povas plenumi sian esperantan oficon, kaj devis eksiĝi. La klubanoj tamen esperas baldaŭ revidi inter si sian estimatan ĉefon.

La kurso grandiĝis, kaj fariĝis du kursoj: unu estas gvidata de sinjoro H. Hutton kaj la alia—de sinjoro Hyde. Sinjoro Hutton ankaŭ tre laboris ĉe la klubkunvenoj, klarigante la celon, elementan gramatikon kaj prononcon de Esperanto al novuloj: valora helpo.

La gazetoj volonte presas mallongajn notojn pri nia movado, kaj kelkaj raportoj aperis lastatempe, interalie unu pri la mondvojaĝanta samideano sinjoro Edmund Zscheile.

MELBURNO. V. — Troviĝis en la aŭgust-programo kelkaj tre interesaj ekskursoj kaj paroladoj. Notindaj estis la du vizitoj al la presejo de la taggazeto "Argus." Preskaŭ cent samideanoj kaj geamikoj ĉeestis, kaj dekduope, ili travagis tri etaĝojn en la konstruaĵo. Gvidanto akompanis ĉiun aron, montris la diversajn maŝinojn, kaj klarigis ĉies funkciojn. De la mirindaj kompostmaŝinoj, kie ili faras la literojn, ĝis la grandegaj presiloj kie oni vidas la falditajn gazetojn elpuŝitaj el la maŝinoj, la vizitantoj rigardis ĉiujn stadiojn, kaj ricevis kiel rememoraĵo, ilustritan broŝuron, pri la presado de la gazeto.

Je la 12a, s-ro Skurrie, faris instruan paroladon, kaj per la helpo de kartoj donis bonan informon pri la muziko kaj muzika signaro.

Okazis je la 19a kutima danco, kiu allogis multajn gesamideanojn. Por tiu vespero, la komitato aranĝis "Monte Carlo" dancon, kiu estis granda sukceso. La multkoloraj festonoj donis festan aspekton al la ĉambro, kaj la horoj pasis feliĉe por ĉiuj, per dancado, deklamado kaj ludoj.

PERTH, W.A. — Edmund Zscheile accompanied by Ernest Maguire—Secretary of the Perth Esperanto Societo—left here last week for Kalgoorlie. This will be the first stage of the world travellers' journey across Australia. At Kellerberrin the samideanoj called on S-ro C. O'Donoghue—one time President of the Sydney Esperanto Society—who gave them a hearty welcome. Incidentally the travellers are actively doing propaganda work for Esperanto wherever opportunity offers.

A course for beginners is in operation at the State School, James St., Perth, under the guidance of S-ro. H. Byatt.

The usual weekly meetings of the Perth Esperanto Society take place at 13 Bennet St., Perth.

The new Secretary is S-ro M. Illesley.

CHRISTCHURCH, Nova Zelando.—La loka radio-stacio, 3YA, disaŭdigas Esperanto-programerojn. Dum 18 Julio, aŭdantoj ricevis intereso-plenan lekcion pri Esperanto, brodkastatan de s-ro N. M. Bell, M.A., B.D., kiu tre aloge pritraktis la temon.

WELLINGTON, .Z. — En poŝt— kaj telegraffakaj ekzamenoj, okazintaj 28-9an de junio, demando pri Es-

[Esp]eranto skribitaj telegramoj troviĝis en la demandaro. La demando estis, "Klarigu tion, kio estas cifro, klarlingvo kaj kodo. En kia katagorio oni enkalkulas telegramon skribitan Esperante? (Notu bone: Tia telegramo estas akceptata kiel klarlingva [laŭ]tra N.Z. telegrafo). Per la demando, Esperanto estis lokita antaŭ la okuloj de multaj poŝt-telegrafistoj.

S-ro J. S. Russell, prezidento de "Aucklanda Societo, vizitis nian urbon en julio. Ne necesas diri ke la lokaj samideanoj profitis per la okazo por praktikadi parole.

La aŭgusto eldono de "The N. Z. Education Gazette," publikata de la aŭtoritato de la Ministro de Eduko kaj cirkulumata inter la instruistoj, entenis leteron pri Esperanto. La skribinto, petinte anstataŭigon de la franca lingvo per la enkonduko en lernejojn dugradajn de Esperanto, klarigis ke geknaboj studis francan nur por ekzamena celo ricevante nenian praktikan utilecon per la studo. Oni povas diri de tia litero estas gravega, ĉar ĝi certe kaj klare montras la instigon el la instruistaro mem por la enkonduko de Esperanto en N.Z-ajn lernejojn.

LA NOVA ZELANDA RADIO ESPERANTO-KURSO.

La unua leciono el la supre-citita kurso l'Wellingtona radio-stacio 2YA (420 metrojn), estis brodkastita dum 4a aŭgusto. Estis anoncita antaŭe ke la kurso komencos 14an julio, sed pro neevitebla kaŭzo, la Brodkasta Kompanio prokrastis la komencdaton ĝis 4a aŭgusto. La kurso konsistas el dudek semajne lecionoj, kiuj estas brodkastataj ĉiuĵaŭde, 7.39 ĝis 7.54 vespere (N.Z. tempo).

La lecionoj konsistas el klarigoj de antaŭe publikitaj lecionoj, kiuj aperas en la du radiaj ĵurnaloj de Nova Zelando ("N.Z. Radio" kaj "The N.Z. Radio Record.")

Raportoj pri kursricevo estos bonvenataj de la "New Zealand Broadcasting Co. Ltd., Wellington."

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Por ŝpari la poŝtelspezoj ni kvitencas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene; la daton post la nomo kaj sumo montras al kiu dato la abono estas pagata. G. Gordon, 4/6, junio 1928; H. Harwood, 5/-, aprilo '28; J. Hodges, 5/6, donaco, 4/6, junio '28; W. H. King, 5/-, junio '27; R. Nielson, 4/6, majo '28; L. O'Connor, 4/6, junio '28; P. Hudson, 4/6, julio '28; C. M. Pocklington, 4/6, julio '28; W. E. Hill, 4/6, junio '28; H. Byatt, 10/-, julio '28; D. Hitchcock, 5/-, junio '28; J. Girwood, 4/6, junio '28; C. Dornbush, 5/-, junio '28; F. Halliday, 4/6, julio '28; F. Ely, 4/6, junio '28; M. Helm, 4/6, junio '28; C. W. Ballard, 10/-, dec. '28; H. Hansen, 5/-, junio '28; Melburna Esperanto-Societo, anonco, aug. '27; H. M. Lanyon, 6/9, junio '28; C. Blainey, 4/6, junio '28; C. M. Lonyon, 4/6, junio '28; E. J. Lonyon, 4/6, julio '28; W. McPherson, 4/6, sept. '27; D. McInnis, 4/6, julio '28; S Bishop, 4/6, julio '28; Hobart Esperanto-Grupo, anonco, 11/-, aŭg. '27; C. Hannaford, 4/6, junio '28; H. Batchelor, 4/6, junio '28; G. Lamprill, 4/6, junio '28; G. Marshall, 4/6, junio '28; F. Ely, 4/6, junio '28; M. Helm Simmons, 4/6, junio '28; S-ino Callinan, 4/6, aŭg. '28.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Argentina Esperantisto, 12; British Esperantist, 268; Brazil Esperantisto, 1-4; Bulteno de la Antverpena E. Komitato, 7; Bulteno de Internacia Scienca Asocio, 7; Bulteno de E. Preso-Agentejo, 2; Der Arbeiter-Esperantist, 7; Esperanto, 323; Germana Esperantisto, 7; Heroldo de Esperanto, 24 ĝis 28; Informservo de la Internacia Labora Oficejo, 66, 67, 68; International Language, July; Internacia Medicina Revuo, 4; La Suno Hispana, 122; La Lernanto, 49; La Voĉo de Klerigo, 2-3; Pedogogia Revuo, 7-8; Revista del Ateneo, 34; Verda Stelo, 7; Verda Mondo, 6.

HAROLD PUDNEY **Specialisto pri Fontanplumoj.**

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per poŝto. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

LA SAGACA MONTROHUNDO.

—

De la plej malproksima suda marbordo de Nova Suda Kimrujo venas la sekvanta:—

Homo el Tilba distrikto kiu amas koturnojn kaj koturno ĉasadon posedas montrohundo pri kies inteligenteco li senĉese fanfaronas. La Tilbaano iam iris ĉasi koturnojn kaj marŝadis dum kelke da horoj sentrovinte ŝancon pafi. Li haltis sur bordo de lago dum iom da tempo kaj la hundo rigardis lin kvazaŭ dirante: "Ĉi tio ne utilas, ni iru hejmen." La ĉasanto konsentis, sed juste tiam, granda mugelo rompis la akvon kaj tuj la inteligenta hundo ekmontris. La posedanto malgaje ridetis, kaj rimarkis: "Ni ne pafos fiŝojn, ni serĉas koturnojn." La hundon svingis sian voston scieme, kaj samtempe la fiŝo denove saltis. Ree la hundo montris. "Nu nur por kontentigi vin kunulo," diris la pafisto, "mi pafos ĝin." Tuj kiam la fiŝo ree saltis la pafiilo estis rapide portata al la ŝultro kaj post la pafo la fiŝo naĝas inerta. Ĝi estis veniginta teren kaj la pafisto ekpurigis ĝin. Malferminte la fiŝon li tre suprizigis trovi, ke ĝi estis englutinta grasetan koturnon. "Estas pro tio, ke mi fieras je mia hundo. —Li estas tute prava, ni serĉis koturnojn, kaj trovis la nuran en la distrikto.

El la "Nowra Leader," tradukis Godoko.

TRANSLATION AND CLARITY.

—

Our historical languages, with all their charm and splendor, are the embodiment of much ignorance and loose thinking. If there clings about certain words or phrases a fascinating fragrance of the 17th century, there clings also an odor of 17th century prejudices. Instead of giving rough and ready, or poetic, equivalents for the idioms of the text, the Esperanto translator has been compelled to analyse the author's thought. It is suggested that German philosophers, and not a few American theologians, would find it profitable to have their works turned into Esperanto. Then they would know exactly what they meant—if anything. Esperanto is almost as great a satirist of loose thinking as Voltaire himself. (Albert Guerard; Beyond Hatred.)

MELBOURNE ESPERANTISTS VISIT THE ARGUS BUILDING.

By the courtesy of the proprietors of "The Argus" and "The Australasian," members of the Melbourne Esperanto Society on Tuesday evening last, saw some of the processes necessary for the production of a great modern newspaper. An interesting and instructive evening was spent by the sixty who availed themselves of the opportunity.

The wonderful linotype machine, which almost seems to think, had a particular fascination for the Esperantists, as the structure of the ingenious language invented by Dr. Zamenhof bears a striking resemblance to the working of the linotype; its prefixes, affixes, and grammatical terminations corresponding to the matrices of the linotype, which, at the will of the operator are marshalled in the required order and impress upon the metal his thoughts. In the same manner the Esperantist assembles the various roots and components of the language and his most subtle shade of thought is capable of being expressed and is readily understood by persons of every nationality.

The Ludlow typograph next came under notice and the display work effected by its aid; then followed the various stereotyping operations, the Winkler Press causing great interest here on account of its almost incredible squeezing power of 800 tons. After having various details explained by the ever courteous guides, the party at length arrived at the gallery overlooking the mighty Hoe Presses and gazed in fascinated wonder at those amazing machines and wondered if they would see the day when an Esperanto newspaper would be produced in this manner in Melbourne.

GEOGRAPHY IN ESPERANTO.

Several well-known educationists, including Prof. Pierre Bovet of the Institut J. J. Rousseau, Geneva, have already recommended the teaching of geography in Esperanto. A very interesting work is announced in this domain, due to the collaboration of an Australian and a Finn. "Aŭstralio, Lando kaj Popolo" (Australia, the land and the people), which will shortly appear among the educational publications of Hirt & Sohn of Leipzig.

—I.E.S.

SCIIGOJ.

Gravaj novaĵoj el Danzig.—Por plej bone solenigi la jubilean jaron de Esperanto, la Komitato de la Kongreso proponis kaj la urbestraro de la famekonata Baltmara banurbo. Zoppot, apud Danzig, decidis doni al vojo kaj placo la nomon "Esperanto." La elektitaj vojoj estas ĵus konstruitaj en la belega valo de Schmieraŭ. unu el la ĉefaj ekskursaj lokoj sur la teritorio de la urbo Zoppot. La Esperanto-vojo, ĉirkaŭplantita per abioj, kondukas tra la valo mem kaj ĉe ĝia fino estas la Esperantoplaco, bonguste aranĝita artefarita altaĵo kun ĉarmaj plantaĵoj, benkoj, akvofaloj, de kie malfermiĝas mirinda panoramo tra la tuta valo al la vasta Balta Maro.

Plie la urbestraro bonvolis konsenti, ke la kongresanaro eternigu la memoron de la jubilea Kongreso per la plantado de "Jubilea Kverko" en la mezo de la Esperanto-placo. Tio fariĝos solenega festo kaj la Komitato petas ke ĉiu kongresano alportu el sia hejma lando pecon da tero por enmeti ĝin al la radiko de la jubilea arbo, kiu fariĝu por longaj tempoj elokventa simbolo de la vivo de nia lingvo kaj de nia tutmonda unueco.

Alia Kongresa sukceso estas: ke la Danziga Poŝto eldonis oficialajn poŝkartojn kun teksto en Esperanto, bele ilustritajn per danzigaj vidaĵoj kaj titolo de nia XIXa Universala Kongreso, kaj surportante enpresitan poŝsmarkon. Ili formas kolekton da 22 kartoj (11 enlandaj 10-pfenigaj kaj 11 eksterlandaj 20-pfenigaj), aĉeteblaj kune aŭ ĉiu aparte.

WIRELESS AND ESPERANTO.

The Baltic wireless stations are also introducing Esperanto into their programmes. An international language course has commenced at the Kown station (Lithuania). On 1 February 1927 the Reval station (Esthonia) broadcast the first lesson of an Esperanto course.

On 25 February the Falun station (Sweden) gave an artistic programme entirely in Esperanto, which was heartily welcomed beyond the frontier. The Swedish Esperantists Federation published on that occasion a special number of its organ, "Svenska Esperanto-Tidningen," exclusively devoted to wireless.

—I.E.S.

ENGLISH AND ESPERANTO.

For it is not without danger that a national language can be turned to international purposes. "Cosmo-English," as Mr. Hamilton calls it, would lose much of the raciness and power of just plain English. If it becomes an Esperanto it will develop the weaknesses of Esperanto without acquiring at the same time the basic qualities of Esperanto: neutrality, simplicity, regularity. The temptation would be overwhelming to simplify English, that is, to denature it . . . International English would no longer be our very own. It is the curse of dominion; a chain is a chain, whichever end you hold. If you impose your language on the world, the world will retaliate by denationalizing your language. The treaty of Portsmouth, between Japan and Russia, was written in four languages—Japanese, Russian, English and French, —the French text alone, however, to be authoritative. It is said that the Japanese insisted that the French word controler (to inspect or supervise) be taken with the English meaning of "to control." It was difficult to make them understand that even the prowess of Oyama could not alter the language of Pascal. This is but an indication of the dangers to which our vocabulary would be subjected.

English is much more than a set of words connected by grammatical forms: it is a huge collection of idioms. That is the secret of its power; for each phrase is alive, tense, colorful. But it is also the reason of its extreme difficulty for foreign students . . . . The title, "Mr. Britling sees it through" was translated into French: Monsieur Britling commence a voir clair; and "If you don't enlist, I shall cut you dead" became in German, Ich hacke dish tot! The user of English must handle sharp tools with lightening speed: only constant practice can make the performance safe. What would happen if English were turned over to the mercies of millions who do not use it at home, and whose habits of speech are radically different from ours? . . . We do not have to imagine what such a language would be: it exists, for the delectation of readers of "Punch": it is the Babu English of half-baked Hindu students—and would to God

that the majority were even half-baked! Thus a dusky turbaned gentleman announced his mother's death with these oddly-match jewels of speech: "The hand that rocked the cradle has kicked the bucket."

If I were a word artist I should, therefore, be strongly averse to the use of a national language—and particularly of my own—for international purposes. It imposes an unfair handicap upon the foreigners who have to use it in competition with the natives: but especially it imposes an undue strain upon the language itself—a strain which in time will impair its raciness and ruin its integrity. It is an Esperanto alone that can keep English undefiled. . . . . The international idea deserves recognition, and must be free to grow. The national idea is dear to our souls, and must be preserved. You will serve both by keeping them separate. Esperanto will have an ever-widening field, even in literature. But French will remain French, Irish will remain Irish, and English will remain English—for which the Lord be praised! —(Albert Guerard: Beyond Hatred).

HYBRID CHAMPION?

The word "remacadamizing" is said to be the most hybrid word in the English tongue, being derived from five languages. RE is Latin, MAC Gaelic, ADAM Hebrew, IZ Greek, and ING Anglo-Saxon. And yet even in spite of this some Englishmen have the audacity to call Esperanto a "hotchpotch" because its word-elements are international. Englishmen have been linguistic freebooters beyond any other nation on earth.

LA DIPLOMO.

Gajnis la Altgradan Diplomon, Donald P. Caldwell, Adelaide; Gajnis la Preparan Diplomon, kun distingo, Lionel A. Churchill, Sydney; al ambaŭ niajn gratulojn. (Red).

5 julio '27.

Estimata Redakcio!

Kiel vi vidos el aldonita specimeno la redakcio de Laborista Ilustrita Gazeto Tutmonda Berlin enkondukis Esperanto kiel duan bild-klarigan tekston. Ni esperas per tio ne nur disvastigi nian internacian gazeton en la tuta mondo, sed ankau aktive per tio subteni la Esperanto—Movadon. Ni estas certaj ke vi komprenos la gravecon de nia paŝo ankau por Via movado, kaj tial ni petas Vin per via gazeto atentigi la legantojn de via lando pri nia entrepreno. Depende de nia sukceso ni esperantigos la tutan gazeton.

Kun saluto Redakcio de A. J. Z. Germanio Berlin W8, Wilhelmstr. 48.

BRISBANE ESPERANTO CLUB kunvenas la trian Mardon ĉiumonate, 7.45 p.t.m., ĉe State Service Union Room, trian etaĝon, King House, Queen Str. Vic-Prezidanto, C. Kidd. Sekretariino, Miss E. B. Carrick, Office of Supt. Telegraphs, G.P.O., Brisbane.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro N. Grant; sekretariino f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaudon de 7.45—10 ptm. ĉe "Rawson Chambers," Rawson Place (5a etaĝo, ĉambroj 580-583). Guste apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: S-ro F. T. Simon, Sekretario: S-ro L. E. Pfahl, 150 George's River Road, Croydon Park, Sydney.

Hobarta Esperanta Grupo. Kunvenejo: Eaton-Bray-lernejo, Davey-str:, ĉiun duan mardon, 7.30 vespere. Prezidantino F-ino C. M. Hannaford. Sekretario kaj poŝta adreso F-ino A Beckett, 177 Davey-str:, Hobart.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

—— Send for ——

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

Printed for the Proprietors, The Australasian Esperanto Association, 323-325 Bourke Street, Melbourne, by McLean Publishing Co., Oakleigh.